

Enota za ustno zgodovino Bolnišnice svete Marije

VELIKI ZDRAVNIK FAN FENGLONG
范鳳龍 – OKI, DR. JANEZ JANEŽ,
KI JE RAVNINO LANYANG POSEJAL S SOČUTJEM

Uredila Enota za ustno zgodovino
Bolnišnice svete Marije na Tajvanu

salve

Salve, d.o.o. / Društvo misijonarja dr. Janeza Janeža/ Župnija Sv. Helena – Dolsko

2020

Vsebina

Dober človek – spremna beseda k slovenski izdaji	7
<i>Msgr. Stanislav Zore OFM, ljubljanski nadškof in metropolit</i>	7
Legenda z Lanyanga 蘭陽 – zdravnik Oki in ljubezen do ljudi, ki jo je pustil svetu	10
<i>Chen Yongxing 陳永興, predstojnik Bolnišnice sv. Marije v Luodongu 羅東</i>	10
Slovenski utrinek	13
<i>Huang Shengxiong 黃勝雄, nevrokirurg, izvršilni direktor za vse zadeve, povezane z Menonitsko bolnišnico</i>	13
Legenda o kirurškem bojevniku z Langyanga	17
<i>Jiang Hansheng 江漢聲, namestnik dekana Medicinske fakultete Univerze Furen</i>	17
Zasidran v naših srcih – spremna beseda k slovenski izdaji	20
<i>Mija Bokal, predsednica Društva misijonarja dr. Janeza Janeža</i>	20
Veliki zdravnik Fan Fenglong	23
I. SVETOVNI VOJNI, EVROPA, SLOVENIJA	26
1. Domačija in družina (1913–1945)	26
2. Evropski sod smodnika: Jugoslavija in Slovenija	34
3. Rojstni kraj in ime	39
4. V ognju okopani feniks (1945)	43
II. BEG IZ TEŽKE SITUACIJE, PRAKTICIRANJE MEDICINE, KITAJSKA	49
1. Pobeg iz težavnih okoliščin v izgnanstvo: obisk Argentine	49
2. Obrobje Kitajske: Yunnan	52
3. Preobrat usode: Hongkong (1952)	67
4. Komunistična partija in krščanstvo	72

III. TAJVAN, YILAN, LUODONG	81
1. Premagovanje težav pionirskega dela: ustanovitev Bolnišnice sv. Marije v Luodongu (1952)	81
2. Dan zdravnika Fana (1952–1990)	91
3. Sposobni asistenti	103
4. Zdravniški zapiski	113
IV. VELIKI ZDRAVNIK OKI	138
1. Postavljen zgled: vzornik zdravnikom in medicinskim sestram	138
2. Nagrada direktorja Urada za zdravje (1988)	157
3. Predano delo do zadnjega diha (1990)	162
4. Spremembe na Tajvanu v štiridesetih letih: junak in trenutne razmere	165
5. Več kot 80.000 kirurških operacij	171
6. Osebnost in temperament	174
7. Zabava in družabno življenje	181
8. Odmevi in pisma iz Slovenije	193
SKLEP	215
PRILOGA: Kronološki pregled življenja zdravnika Fan Fenglonga	218
Viri	221
<i>Knjige, članki, spletni viri</i>	221
<i>Ustna pričevanja in korespondenca</i>	223

Dober človek – spremna beseda k slovenski izdaji

Msrgr. Stanislav Zore OFM, ljubljanski nadškof in metropolit

S profesorjem Antonom Trstenjakom sva šest let preživela skupaj na Brezjah. Pogovori z njim so bili vedno zanimivi. Ko je razmišljal o slovenskem narodnem značaju, je posebej poudaril nekakšno zadržanost, ki se vidi v presoji ljudi, zlasti pokojnih. Primerjal nas je z Italijani. »Ti takoj vsakega razglasijo za svetnika. Pri nas pa je drugače. Ko se Slovenci vračajo s pogreba sosedu ali sodelavcu, morda sorodniku, je največja pohvala, ki so jo sposobni izreči: 'Dober človek je bil'.«

Tudi misijonar zdravnik Janez Janež, ki je v misijonih na Kitajskem in na Tajvanu dobil ime Fan Fenglong, je bil dober človek. Ko boste prebrali knjigo o njem, v kateri se zvrsti cela vrsta pripovedovalcev, ki so živeli z njim, se ob njem učili, se ga velikokrat tudi bali zaradi njegove izjemne natančnosti v skrbi za bolnike, boste spoznali, da je bil dober človek, popolnoma predan bolnikom in zaradi bolnikov tudi svojemu kirurškemu delu, ki ga je imel zelo rad.

Njegovo dobroto je prepoznala celo država, ki mu je dala odlikovanje »dobri človek«. A zanj to ni imelo nobenega pomena. »Odlikovanja nisem mogel zavrnuti,« pravi, »da ne bi užalil vlade, a tisti večer, ko so mi medaljo obesili na srajco, sem se v zrcalu gledal in nikdar se sam sebi nisem zdel tako neumen ...« Veličino njegovega srca in misli pa spoznamo v nadaljevanju: »Ali ni žalostno za človeško raso, da mora taka imenovanja dajati! Ali je svet res tako hudoben, da je treba med nami iskati dobre ljudi in jih odlikovati?«

Kitajska je bila del njegovih otroških sanj. Odločilen za njegov misijonarski poklic pa je bil popoldan 28. maja 1945. Ker so mu povedali, da so ga komunisti obsodili na smrt, se

je umaknil na Koroško. Kot zdravnik naj bi z avtomobilom in zdravili šel prvi v Italijo. A namesto v Italijo so v koloni prišli v Pliberk in obstopili so jih partizani. S šoferjem sta skočila v visoko rži, ki je rasla blizu železniške postaje. Ure v rži so bile odločilne za vse njegovo nadaljnje življenje. »Šest ur sem ležal nepremično v rži, se popolnoma umiril in pre-mišljeval. V tistih šestih urah, ko sem ležal v rži, sem se spomnil marsičesa: da je 28. maj obletnica moje doktorske promocije, da sem vedno sanjal o Kitajski. Razumel sem, da je zame 'uradno' moje življenje končano, da bi moral iti z drugimi v smrt in da mi je vse, kar bom živel naprej, podar-jeno. In v rži sem sklenil, če se rešim, da bom dal vse, kar mi bo ostalo, misijonom, potrebnim in revnim.«

Zdravnik je bil z vsem srcem. Čeprav je bil stalno z bol-niki, je bral in študiral, da bi dopolnjeval svoje strokovno znanje. Kot zdravnik se ni menil ne za slavo ne za denar. Vsa leta v bolnišnici sv. Marije v Luodongu ni prejemal plače. Nasprotno. Sam je z denarjem pomagal revnim pacien-tom, ki si sicer zdravljenja ne bi mogli privoščiti. Denar so mu pošiljali znanci in dobrotniki z vsega sveta. Lahko bi si privoščil udobno življenje, a je vse razdal. Slava mu je bila ponujena na krožniku. Večkrat so ga hoteli predlagati za Nobelovo nagrado, pa je vedno odklonil. Pisali so o njem, a je pisce vedno prosil, naj o njem pišejo čim manj in še to samo resnico, brez olepševanj.

Ko je spregovoril o zdravniškem poklicu, je dejal, da »naj-pomembnejši cilji zdravnika niso denar, slava, moč, ampak »ljubiti bolnika kot samega sebe«. Zdravil je na dva načina: s svojim medicinskim znanjem in skalpelom, potem pa z rožnim vencem. »Tisti, ki so delali v nočni izmeni, so včasih videli zdravnika Fana samega na hodniku za bolniško sobo, kako je počepnil in ob obupanem bolniku molil rožni venec.«

Legenda z Lanyanga 蘭陽 – zdravnik Oki in ljubezen do ljudi, ki jo je pustil svetu

Chen Yongxing 陳永興, predstojnik Bolnišnice sv. Marije v Luodongu 羅東

Minilo je že dve leti, odkar sem nastopil mesto predstojnika v Bolnišnici sv. Marije v Luodongu. Zgodba, ki sem jo največkrat slišal od prebivalcev območja Lanyang o Bolnišnici sv. Marije, je šla takole: »Moji mami je nekoč zdravnik Oki z operacijo rešil življenje ...«, »Za mojega očeta je nekoč poskrbel zdravnik Oki ...«, »Ko sem se v mladosti polomil, mi je pomagal zdravnik Oki ...«. Bilo je še mnogo zgodb o tem, kako je zdravnik Oki skrbel za bolnike, in so mi jih povedali nekdanji uslužbenci ali tisti, ki so že dolgo delali tam – vedno s pridihom spoštovanja, četudi so poročali o tem, kako jih je z oštevanjem spravil v jok. A ker je bil do bolnikov tako zelo dober, se jim je ob tem njegovem ravnanju spet hitro prikradel nasmešek na obraz. Skratka, zdravnik Oki, kot kaže, nikoli ni zapustil bolnišnice, še posebej zato je bolnišnica v njegov spomin ustanovila oddelek za urgentne in težke bolezni, ki ga je poimenovala »Spominsko poslopje Fan Fenglonga«,¹ pred urgenco pa stoji njegov kip. Večkrat se zagledam v lesk v njegovih očeh, polnih duha, razmišljam o tem, kako je v obdobju svojega življenja predstavljal celotno Bolnišnico sv. Marije ter brez predaha in počitka s spoštovanjem služil na tisoče bolnikom. Ta podoba res gane človeka.

Bralci lahko v tej knjigi spoznajo legendo o zdravniku Fan Fenglongu, o tem, kako je v vseh osemindesetih letih v Bolnišnici sv. Marije brez počitka izvedel več kot osemdeset tisoč operacij in podrl svetovni rekord. Imel je vsaj šest operacij na dan (človek si lahko misli, koliko časa je moral vsak dan prebiti v operacijski sobi), ob tem pa še skrbel za dnevne

¹ Op. prev.: Na poslopyu je napis: »范鳳龍紀念大樓 Dr. John Janež Memorial«.

bolnike in tiste, ki so bili sprejeti v bolnišnico. Ves čas je bil v službi, nikoli si ni vzel časa, da bi si odpočil in poskrbel zase (še ko mu je resno zbolela mati, se ni vrnil v domovino, saj je vedel, da je bilo prepozno za njeno rešitev, v bolnišnici pa je vsak dan rešil mnogo življenj ...). Nikoli se ni poročil, nikoli ni iskal slave. Večkrat je pomagal revnim bolnikom tudi tako, da je namesto njih poravnal stroške zdravljenja in zdravil, pogosto je bolnikom tudi sam daroval svojo kri. Tudi kadar je bil sam bolan, je še vedno operiral, vse do oseminsedemdesetega leta, še mesec dni pred smrtjo. Vse do konca življenja je dajal vse od sebe. Takšnega zdravnika, ki prenese toliko gorja in potrpežljivo dela brez osebnih koristi, brez kakršnih koli užitkov materialnega življenja, bi med mladimi zdravniki na Tajvanu zelo težko spet našli. Večkrat pomislim – če bi se tajvanski zdravniki od Okija naučili samo desetino duha predanosti, bi bilo to izjemno dragoceno.

Potem ko sem sprejel mesto predstojnika Bolnišnice sv. Marije v Luodongu, sem se odločil, da bom od dvajsete obletnice smrti zdravnika Okija dalje vsako leto 11. oktobra v njegov spomin organiziral koncert. V dveh letih se ga je udeležilo veliko kolegov in prebivalcev območja Lanyang. Povabili smo Tajvanski godalni orkester in Kulturno fundacijo Jiang Weishuija, ki sta pripravila čudovit glasbeni program in posnela kratek film v spomin na zdravnika Okija ter potiskala majice in spominske skodelice z njegovim portretom. Takrat sem naprosil kolege, da začnejo zbirati ustna pričevanja o preteklosti ter biografije kamilijanskih duhovnikov, redovnikov, redovnic in zdravnika Okija. Tako bi bilo gradivo pripravljeno za objavo leta 2012, ko bi ob šestdeseti obletnici Bolnišnice sv. Marije kamilijanci prišli na Tajvan. Zdaj je biografija zdravnika Fan Fenglonga pripravljena. Z bralci želimo podeliti legendo Lanyanga o zdravniku Okiju in upamo, da se bodo vsi kolegi v Bolnišnici sv. Marije kot

tudi vsa tajvanska družba od zdravnika Okija učili ljubezni do Boga in ljudi, dela za Boga, skrbi za šibke in bolne pa tudi Jezusovega krščanskega duha ter tako poskrbeli za to, da se bo ljubezen zdravnika Okija večno prenašala po svetu.

25. oktober 2011